

не зв'язуючи вузівський процес з професіональним розвитком своєї особистості. На ІУ-У курсах 85 % студентів замислюються про професіональний бік вузівського навчання, прагнуть перевірити свої педагогічні здібності в процесі педагогічної практики. Як показали наші спостереження, причиною складу інтересу до вузівських дисциплін нерідко є те, що студенти не бачать ролі дисциплін, які вивчають, в формуванні їх професіоналізму.

В нашій дослідницькій праці ми прагнули виявити можливості курсу "Методика викладання географії" в формуванні готовності студентів до педагогічної діяльності як показника професіоналізму майбутнього вчителя.

В процесі викладання методики географії ми намагались вирішити такі задачі:

1. Наблизити зміст методики викладання географії до проблем шкільної практики.
2. Забезпечити цілісне формування особистих якостей майбутнього педагога-професіонала.
3. Індивідуалізувати вузівський процес, тобто будувати навчальні заняття з врахуванням інтересів, можливостей і здібностей студентів.

Реалізація поставлених задач потребує вдосконалення методики викладання дисципліни. В процесі лабораторних занять використовувались активні методи: рольові ситуації, ігри, творчі дискусії, колективний аналіз уроків, моделювання фрагментів уроку.

Отримані результати дозволяють стверджувати, що активізація позиції студента на заняттях з методики викладання географії стимулює пізнавальний інтерес студентів до цієї дисципліни, вдосконалює їх професіональні вміння та навички, сприяє закріпленню і розвитку професіональних якостей.

Є.Х.Євтушенко /Криворізький
педінститут/

О.А.Моспан /Саксаганський лі-
цей, м.Кривий Ріг/

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ В КУРСІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ

Професійна майстерність вчителя біології залежить від ба-

гатьох факторів, головні з яких – глибоке знання теоретичного матеріалу та володіння професійними навичками. В арсеналі передових вчителів з велика кількість методів і прийомів, які спрямовані на розвиток інтересу до біології, пізнавальної активності, на формування понять і вмінь, стимулювання діяльності учнів.

Анкетування студентів III курсу показує, що переважна більшість з них відчувають потребу в значних з методики викладання біології. Відвідування уроків, позакласних заходів з біології студентів-практикантів V курсу дає можливість констатувати, що студенти в основному оволоділи професійними навичками. В підготовці вчителя біології ми виділяємо такі групи професійних навичок: інформаційні, конструктивні, організаційні, комунікативні, дослідницькі.

Вміння довести потрібну наукову інформацію до свідомості учнів відбувається через оволодіння студентами методами організації інформаційно-пошукової діяльності учнів: лекція, розповідь вчителя, пошуковий перегляд учнями кінофільму, пошукова робота з натуральними та зображувальними посіоніками. В плануванні навчально-виховного процесу з біології мають значення вміння конструювати уроки, екскурсії, заняття гуртків, складати перспективні, тематичні плани.

В роботі вчителя біології необхідні також вміння організувати учнів на навчальну діяльність під час уроку, практичну роботу на ділянці чи в куточку живої природи, самостійну роботу на лабораторних заняттях.

Важливе значення мають комунікативні зв'язки типу "вчитель – учень". Відвідання уроків вчителів біології показує, що деякі з них у ставленні до учнів допускають нетактовність, грубість, не володіють системою педагогічних прийомів впливу на учнів. Педагогічна майстерність вчителя неможлива без аналізу своєї трудової діяльності, досвіду роботи вчителів, проведення спостережень за роботою учнів. На даному етапі розвитку школи кожен вчитель повинен бути дослідником і формувати навички дослідництва у своїх учнів.

Формування професійних навичок у студентів відбувається в різних формах навчально-виховного процесу в вузі, зокрема на лабораторних заняттях, польових та педагогічних практиках. На лабораторних заняттях з методики викладання біології у студентів відрацьовуються вміння трансформувати наукову інформацію в

навчальну: відбір змісту матеріалу, складання блоку-схем, аналітичних схем, використання проблемних питань, введення цікавого матеріалу з історії відкриття, демонстрації дослідів, використання засобів наочності. На жаль, комп'ютери ще не ввійшли складовою частиною в обладнання кабінетів, тому студенти не володіють методикою використання їх в навчальному процесі з біології. Студенти вчать ся складати інструкції до лабораторних робіт, поурочні плани.

Під час проведення ролевих ігор "вчитель - учні" у студентів формується всі основні вміння: передача інформації, організація самостійної роботи учнів, контроль за пізнавальною діяльністю учнів - використання програмованих завдань, узагальнюючої бесіди, складання таблиць і схем. Інтерес викликає проведення нестандартних уроків, які готуються в процесі позааудиторної роботи. Студенти працюють з журналом "Біологія в школі", аналізують статті, знайомляться з цікавими прийомами роботи в школі. Слід відзначити, що структура, методика занять, а також система індивідуальних завдань вимагають активної позиції кожного студента.

Практика показує, що ступінь оволодіння студентами основними професійними навичками відбивається на майстерності учителя.

О.Б.Панченко /Донецький університет/

ДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ-БІОЛОГІВ ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика займає важливе місце у формуванні сучасного вчителя біології. Можна з певністю сказати, що тільки в школі студент набуває необхідних фахових навичок, доповнює та поглиблює теоретичні знання.

Студенти четвертого курсу проходять навчальну практику в обсязі 144 години /4 тижні/, яка складається з двох періодів: підготовка до виконання функцій вчителя-предметника та помічника класного керівника;

виконання функцій вчителя та класного керівника.

В перший період /протягом одного-двох тижнів/ студенти знайомляться з класом та готуються до проведення самостійних уроків з того біологічного предмету, який він обрав для практики. Вибір